

Przedmiotowy System Oceniania z przedmiotu podstawy przedsiębiorczości dla uczniów Technikum Zawodowego Nr 4 ZS nr 8

1. **Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów).**
2. **Tryb zapoznania uczniów z Przedmiotowym Systemem Oceniania z przedmiotu podstawy przedsiębiorczości dla uczniów Na początku każdego roku szkolnego nauczyciel informuje ucznia o:**
 - wymaganiach niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z przedmiotu podstawy przedsiębiorczości, wynikających z realizowanego programu nauczania, zawartych w niniejszym PSO,
 - sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów,
 - warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana **rocznej** oceny klasyfikacyjnej przedmiotu podstawy przedsiębiorczości,
 - fakt zapoznania uczniów, w czasie pierwszych lekcji organizacyjnych, z Przedmiotowym Systemem Oceniania z przedmiotu podstawy przedsiębiorczości dla uczniów Technikum Zawodowego nr 4 w Szczecinie, uczniowie potwierdzają poprzez złożenie podpisu na listach dołączonych do niniejszego PSO.
3. **Na ocenę osiągnięć ucznia nie ma wpływu jego zachowanie, wygląd, światopogląd i wcześniejsze osiągnięcia szkolne.**
4. **Nauczyciel w trakcie semestru nie może zmieniać zasad oceniania oraz wymagań programowych ustalonych na początku semestru nauczania. Zmiana wymagań może nastąpić z początkiem następnego semestru/roku szkolnego.**
5. **Na lekcjach ocenie podlegają następujące obszary aktywności uczniów:**
 - umiejętność swobodnego formułowania zdań,
 - prowadzenie rozumowań,
 - kształtowanie języka charakterystycznego dla przedmiotu,
 - rozwiązywanie problemów,
 - poprawność posługiwania się pojęciami (ze zrozumieniem),
 - rzeczowość wypowiedzi,
 - stosowanie wiedzy przedmiotowej w sytuacjach praktycznych,
 - aktywność na lekcji
 - praca w grupach,
 - wkład pracy ucznia,
 - sposób prowadzenia zeszytu.

Ocenianiu bieżącemu podlega aktywność ucznia na lekcji przejawiająca się gotowością do udziału w zajęciach:

 - uczestnictwo w dyskusji
 - stawianie pytań
 - udzielanie odpowiedzi na pytanie
 - formułowanie problemów do dyskusji
 - wyciąganie i formułowanie wniosków
 - wyrażanie własnych poglądów
 - argumentowanie swoich przekonań
 - posługiwanie się podręcznikiem

- posługiwanie się aktami prawnymi
 - posługiwanie się wydawnictwami encyklopedycznymi i literaturą popularno-naukową
 - posługiwanie się prasą i innymi środkami masowego przekazu
6. **Sprawdzanie osiągnięć uczniów odbywa się poprzez następujące formy aktywności:**
- a. **Wypowiedzi pisemne w formie:**
- **Sprawdzian- 40 minut.:**
 - pisemne sprawdziany zapowiadane są **tydzień wcześniej** i odnotowane w dzienniku lekcyjnym danej klasy z kolejnym numerem,
 - sprawdzoną i ocenioną pracę pisemną uczeń otrzymuje do wglądu najpóźniej po upływie dwóch tygodni od daty pisania pracy, w sytuacjach losowych termin oddania prac może być wydłużony ,
 - sprawdzoną pracę klasową nauczyciel omawia z uczniami – podaje kryteria oceniania i wyniki pracy ; fakt ten odnotowuje w dzienniku lekcyjnym,
 - prace pisemne przechowywane są w szkole do końca roku szkolnego,
 - poprawa sprawdzianu jest **dobrowolna** i następuje tylko wtedy, gdy uczeń otrzymał ocenę **niedostateczną**; uczeń pisze ją **tylko raz**, w terminie nie później niż 2 tygodnie od oddania prac ,
 - w przypadku nieobecności ucznia pracy klasowej (usprawiedliwiona nieobecność w szkole) lub gdy uczeń w uzasadnionym przypadku został zwolniony przez nauczyciela z pisania pracy, uczeń ma obowiązek zaliczenia danej partii materiału w formie pisemnej lub ustnej (umowa z nauczycielem) w **ciągu dwóch tygodni** od daty pisania przez klasę danej pracy klasowej, niewypełnienie tego obowiązku jest równoznaczne ze wstawieniem **oceny niedostatecznej bieżącej** .
 - nieobecność nieusprawiedliwiona w czasie pisania j powoduje wystawienie oceny niedostatecznej z danej pracy ,
 - w wyjątkowych sytuacjach losowych termin zaliczenia pracy przez ucznia, po wcześniejszym uzgodnieniu, może być przez nauczyciela przesunięty.
- W razie **przełożenia sprawdzianu** na prośbę uczniów, w uzasadnionych przez nich okolicznościach, termin pisania sprawdzianu **przypada na kolejnej lekcji**.
- **kartkówki (10 – 20 min.):**
 - mogą obejmować materiał **maksymalnie 3 ostatnich tematów lekcji**; mogą być przeprowadzane bez uprzedzenia. Sprawdzone i ocenione prace uczniowie otrzymują najpóźniej po upływie dwóch tygodni od daty pisania kartkówki. **Kartkówki nie podlegają poprawie** (żadne oceny, także niedostateczne) i nie są zaliczane przez ucznia w przypadku nieobecności ,
 - **prace długoterminowe**
 - **prace projektowe**
 - **prace domowe**
 - uczeń może **raz w semestrze** zapomnieć odrobić pracę domową, nieodrobienie pracy domowej powinno być zgłoszone nauczycielowi przed lekcją, **uczeń ma obowiązek uzupełnienia pracy domowej** i przedstawienia jej na najbliższych zajęciach,
 - **niedopełnienie tego obowiązku** równać się będzie wystawieniu **oceny niedostatecznej**.
- b. **Wypowiedzi ustne ucznia na lekcjach bieżących, powtórzeniowych i syntetyzujących, sprawdzające wiedzę i umiejętności w zakresie rozumienia, wnioskowania, porównywania, dostrzegania.**

- uczeń może być zapytany przez nauczyciela z **trzech ostatnich tematów lekcji** tzn. ma obowiązek być przygotowanym do wypowiedzi ustnej z trzech ostatnich tematów lekcji na każdą lekcję bez względu na liczbę godzin przedmiotu tygodniowo.

c. Praca w grupach.

d. Aktywność.

- na lekcjach podstaw przedsiębiorczości aktywność uczniów będzie oceniana w formie plusów („+”) , minusów („-”) i ocen cząstkowych
 - dwa plusy – dostateczny (3)
 - trzy plusy – dobry (4)
 - cztery plusy – dobry plus (4+)
 - pięć plusów – bardzo dobry (5)
 - trzy minusy – niedostateczny (1)

e. Wkład pracy ucznia.

f. Znajomość i umiejętność posługiwania się aktami prawnymi.

g. Przygotowanie do lekcji:

- uczeń ma prawo zgłosić przed lekcją nieprzygotowanie do zajęć (**nie dotyczy to prac klasowych, lekcji powtórzeniowych oraz zajęć, na których wystawiana jest ocena śródroczna/końcowa klasyfikacyjna**) uwzględniając tygodniową liczbę godzin przeznaczoną na realizację danego przedmiotu:

1) **jedno nieprzygotowanie w semestrze** w przypadku realizacji przedmiotu w ciągu **1 – 2 godzin w tygodniu;**

2) dwa nieprzygotowania w semestrze w przypadku realizacji przedmiotu w ciągu 3 i więcej godzin w tygodniu.

Nauczyciel zaznacza zgłoszone nieprzygotowanie w dzienniku znakiem „Np”.

h. Aktywność poza lekcjami danego przedmiotu.

7. Ustala się następujące kategorie oceni przypisane im wagi:

Kategoria ocen	waga
sprawdziany	5
kartkówka	3
test	3
Praca na lekcji, aktywność	2
Odpowiedź ustna	1
Praca projektowa	2
Praca domowa krótkoterminowa	1
Praca domowa długoterminowa	2
Prowadzenie dokumentacji pracy na lekcji	1
Twórcze rozwiązywanie problemów	1

8. Inne postanowienia:

1. W wyjątkowych sytuacjach losowych uczeń może być zwolniony z pisania pracy klasowej, sprawdzianu lub z odpowiedzi ustnej decyzją podejmuje nauczyciel na prośbę ucznia lub jego rodzica (prawnego opiekuna) .
2. Jeżeli w czasie sprawdzianu lub odpowiedzi ustnej **uczeń korzysta z tzw. ściągki lub podpowiedzi**, a zostanie to stwierdzone przez nauczyciela (np. znalezienie ściągki u ucznia), uczeń otrzymuje **ocenę niedostateczną** , bez możliwości poprawy tej oceny.
3. Obowiązkowo na każdej lekcji uczeń musi posiadać zeszyt przedmiotowy i podręcznik. W razie ich braku nauczyciel może wstawić ocenę niedostateczną .

4. Ocena roczna klasyfikacyjna uwzględnia osiągnięcia ucznia z obu semestrów .

9. Na lekcjach stosowana jest następująca skala ocen klasyfikacyjnych śródrocznych i rocznych:

- stopień celujący – 6 cel
- stopień bardzo dobry – 5 bdb
- stopień dobry – 4 db
- stopień dostateczny – 3 dst
- stopień dopuszczający – 2 dop
- stopień niedostateczny – 1 ndst

Oceny bieżące wystawiane są z plusami i minusami .

10. Ustala się następujący sposób sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów:

Sprawdziany	
100% – 98%	cel
97,99 -85%	bdb
84,99 % – 70 %	- db
69,99 % – 55 %	- dst
54,99 % – 40 %	- dop
39,99 % – 0 %	- ndst

Dopuszcza się obniżenie skali oceniania w przypadku uczniów posiadających orzeczenie lub opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Dopuszcza się stosowanie ocen z plusami (+) i minusami (-).

11. Standardy oceniania wypowiedzi ustnych:

niedostateczny (1) otrzymuje uczeń, który:

- nie udziela odpowiedzi na pytania postawione przez nauczyciela, nawet przy jego pomocy

dopuszczający (2) otrzymuje uczeń, który:

- udziela odpowiedzi na pytania i wykazuje podstawowe umiejętności o niewielkim stopniu trudności przy pomocy nauczyciela

dostateczny (3) otrzymuje uczeń, który:

- zna i rozumie podstawowe pojęcia,
- tylko częściowo wykazuje się samodzielnością

dobry (4) otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania podstawowe i dodatkowo:
- potrafi samodzielnie rozwiązywać problemy,
- prawidłowo formułuje wnioski,

bardzo dobry (5) otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania podstawowe i dodatkowo:
- samodzielnie udziela odpowiedzi na wszystkie postawione pytania,
- zdobytą wiedzę potrafi stosować w nowych sytuacjach,
- rozwiązuje samodzielnie zadania problemowe

celujący (6) otrzymuje uczeń, który :

- spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą
- wyraża własne zdanie, poglądy, popiera je właściwą i logiczną argumentacją

wykazuje się wiedzą z innych źródeł niż podręcznik

12. Wymagania na poszczególne oceny dla uczniów z dysfunkcjami.

Wymagania na poszczególne oceny dla uczniów z dysfunkcjami ustala się indywidualnie w zależności od dysfunkcji ucznia oraz wskazówek i zaleceń przekazanych przez poradnię.

Dostosowanie wymagań dotyczy formy sprawdzania wiedzy, a nie treści. Diagnoza dysleksji nie daje możliwości obniżenia wymagań. W szczególności:

1. uczeń z dysortografią – nie będą oceniane błędy ortograficzne,
2. uczeń z dysgrafią – nie będzie oceniany charakter pisma, w skrajnych przypadkach uczeń będzie oceniany ustnie,
3. tworzenia odrębnych warunków zaliczania, w tym przygotowanie innych arkuszy czy wydłużenie czasu,
4. przyjmowanie zadań pisanych na komputerze, gdy pismo ucznia jest nieczytelne,
5. poświęcenie dodatkowego czasu na wyjaśnienie uczniom trudniejszego materiału, a za każdym razem wyjaśnienie zadania domowego,

13. Warunki i tryb uzyskiwania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej:

- Na miesiąc przed rocznym klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej nauczyciel zobowiązany jest wpisać do dziennika i poinformować ucznia o przewidywanych dla niego ocenach klasyfikacyjnych z przedmiotu.
- W ciągu wyżej wymienionego miesiąca uczeń ma prawo wystąpić do nauczyciela przedmiotu w formie pisemnej (wniosek z uzasadnieniem) o uzyskanie wyższej niż przewidywana roczna ocena klasyfikacyjna, pod warunkiem, że oceny bieżące, zgodnie z przyjętą w niniejszym PSO hierarchią ocen, i ocena śródroczna, uzasadniają możliwość uzyskania wyższej oceny niż przewidywana.
- W przypadku uwzględnienia wniosku przez nauczyciela, uczeń pisze, w terminie uzgodnionym z nauczycielem, sprawdzian obejmujący treści nauczania z całego roku szkolnego lub semestru, opracowany na ocenę wyższą o jeden stopień niż ocena przewidywana przez nauczyciela, z którą uczeń został wcześniej zapoznany.

16. Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z przedmiotu:

<i>Ocena</i>	<i>Opanowane umiejętności i aktywność, posiadana wiedza</i>
<p>Celująca (6)</p>	<p>Uczeń powinien: wypełnić takie wymagania jak na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazywać szczególne zainteresowanie przedmiotem oraz literaturą popularno-naukową i specjalistyczną zgodną z omawianą na zajęciach tematyką, • uczestniczyć w konkursach i olimpiadach właściwych dla przedmiotu i uzyskiwać wyróżniające wyniki, godnie reprezentując szkołę, • wyrażać własne zdanie, poglądy, popierać je właściwą i logiczną argumentacją. • kierować pracą zespołu rówieśników, • umieć oceniać otaczającą rzeczywistość społeczno-gospodarczą zgodnie z przyjętymi kryteriami wartości.
<p>Bardzo dobra (5)</p>	<p>Uczeń powinien: wypełnić takie wymagania jak na ocenę dobrą a ponadto:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posiadać wiadomości na poziomie treści dopełniających, • wykazywać zainteresowanie przedmiotem oraz literaturą popularno-naukową dotyczącą omawianych treści, • umieć samodzielnie poszukiwać informacji w różnych źródłach oraz je selekcjonować, • właściwie interpretować nowe sytuacje i zjawiska, w sposób twórczy rozwiązywać problemy, • kierować się dobrem ogółu przy podejmowaniu decyzji , negocjować stanowisko, osiągać kompromis, • uczestniczyć w konkursach i olimpiadach właściwych dla przedmiotu i uzyskiwać wyróżniające wyniki na poziomie szkolnym.
<p>Dobra (4)</p>	<p>Uczeń powinien:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumieć polecenia i instrukcje, • znać omawianą na zajęciach problematykę na poziomie rozszerzonym oraz w sposób logiczny i spójny ją prezentować, • rozumieć omawiane treści i umieć wyjaśnić je innym , • uogólniać i formułować wnioski, • zajmować stanowisko w kwestiach spornych i bronić swoich poglądów na forum klasy, • aktywnie uczestniczyć w zajęciach lekcyjnych, • poprawnie i sprawnie wykonywać ćwiczenia i inne zadania, • umieć poprawnie wykorzystać zdobytą wiedzę w praktyce, • wykazywać zainteresowanie omawianą na zajęciach problematyką, • systematycznie i starannie prowadzić zeszyt przedmiotowy.

<p>Dostateczna (3)</p>	<p>Uczeń powinien:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumieć polecenia i instrukcje, • zapamiętać podstawowe wiadomości dla danego działu tematycznego i samodzielnie je prezentować, • rozumieć podstawowe omawiane zagadnienia, • dokonywać selekcji i porównania poznanych zjawisk, • samodzielnie i poprawnie wykonywać proste ćwiczenia i zadania, • umieć wykorzystać zdobytą wiedzę w praktyce, • aktywnie uczestniczyć w pracach i zadaniach zespołowych, • systematycznie prowadzić zeszyt przedmiotowy.
<p><i>Dopuszczająca</i> (2)</p>	<p>Uczeń powinien:</p> <ul style="list-style-type: none"> • z pomocą nauczyciela zrozumieć i wykonać polecenia, • zapamiętać wiadomości konieczne do elementarnej orientacji w treściach danego działu tematycznego i z pomocą nauczyciela umieć je odtworzyć, • poprawnie, z pomocą nauczyciela rozpoznawać, nazywać i klasyfikować poznane pojęcia, zjawiska, procesy, dokumenty, postacie życia publicznego itp., • wykonywać samodzielnie lub z pomocą nauczyciela proste ćwiczenia i polecenia, • współpracować w zespole w trakcie wykonywania zadań, • prowadzić zeszyt przedmiotowy.
<p>Niedostateczna (1)</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nie opanował wiedzy i umiejętności, zawartych w podstawie programowej i programie nauczania, w sposób pozwalający na kontynuację nauki na wyższym szczeblu kształcenia, • nie opanował innych podstawowych, charakterystycznych dla przedmiotu umiejętności, • nie potrafi wykonać (rozwiązać) zadań o niewielkim, elementarnym stopniu trudności.